בראתי יצר הרע ובראתי לו

תורה תבלין

TORAH TAVLIN

לע"נ ר' אברהם יוסף שמואל אלתר בן ר' טובי' ז"ל
ורעיתו רישא רחל בת ר' אברהם שלמה ע"ה קורץ

MONSEY EDITION
הדלקת נרות שבת – 4:21
זמן קריאת שמע/ מ"א – 9:05
זמן קריאת שמע /הגר"א – 9:41
סוף זמן תפילה/להגר"א – 10:28
זמן לתפילת מנחה גדולה – 12:31
שקיעת החמה שבת קודש – 4:40
מוצש"ק צאת הכוכבים – 5:30
צאה"כ / לרבינו תם – 5:52
(CourtesyofMyZmanim.com)

TORAH TAVLIN
IS ALSO AVAILABLE
ONLINE TO VIEW ARCHIVES,
STORIES, ARTICLES OF INTEREST
OR TO SUBSCRIBE TO RECEIVE
THIS TORAH SHEET WEEKLY.
WWW.TORAHTAVLIN.ORG
OR SEND AN EMAIL TO
SUBSCRIBE@TORAHTAVLIN.ORG

Torah Tavlin Publications
34 Mariner Way, Monsey, NY

שבת קודש פרשת ויחי – י"ד טבת תשפ"ו

Shabbos Parshas Vayechi - January 3, 2026

טיב התבלין

מאת הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א, ר"י שער השמים ירושלים עיה"ק

ואמרתם אנשי מקנה היו מנעורינו ועד עתה ... כי תועבת מצרים כל רעה צאן (מו-לג,לד) **- ואבדיל אתכם מן העמים**

הנה תיכף אחר שגילה יעקב שמעלתו של אפרים הוא יותר ממעלתו של מנשה, נאמר 'ויברכם', כלומר, את שניהם יחדיו בירך בברכה אחת. בכך גילה יעקב שגם אם מנשה אינו כל כך במעלה, ראוי הוא להתברך באותה ברכה שמברכים לאפרים שהוא יותר במעלה ממנו. וזאת, כי עיקר מעלת האדם אינה תלויה בהשגותיו הרמות, כי אלו הם רק מתנת אלקים, [אמת כי גם ההשגות בזכותא תליא, אבל אין זו עיקר מעלת האדם], ועיקר מעלתו הוא כשעושה כל מה שהקב"ה דורש מעמו, גם אם לא יזכה באמצעותן להתעלות עד פסגת המעלות, ובכך הוא מגלה שעיקר עבודתו הוא לשם שמים. וזו היתה עיקר מעלתו של מנשה הוא עבד את בוראו בכל כוחו, ולא התרשל בעבודתו גם אחר שידע שלא יזכה למעלותיו של אפרים. בכך גילה שמצד העבודות להשי"ת דומה הוא במעלה לאפרים, וראוי להתברך כמותו. ושפיר מובן לפי זה למה המשיך יעקב ואמר 'בך יברך ישראל', כי רצה יעקב שאלו ישמשו כדוגמא לכללות ישראל, שכל אחד יבין שהעיקר מה שהקב"ה דורש מֵעִמּוֹ הוא לעבדו בלבב שלם, בין אם יזכה להתעלות באמצעות מעשיו, ובין אם לא, כי העיקר הוא המעשה, וכמאמרו של רבי טרפון (אבות ב, טז) 'לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין ליבטל ממנה'.

ואולי לזה נתכוון יעקב באמרו 'בך יברך ישראל' - לשון יחיד, ולא אמר 'באלו יברך ישראל', כי אפרים ומנשה שעבדו את בוראם לש"ש לא הרגישו את עצמם גופים נפרדים שכ"א מבקש את טובתו ואת שלימותו הפרטית, וגם כשידעו שאחד יצליח ויתעלה במעלה יותר מחבירו לא נפגעו זה מזה, כי לא ראו בכך שום גדולה יתירה. ועדיין היו אגודים כאחד, והיו לשניהם 'לב אחד' לעורר נחת רוח לאביהם שבשמים.

בעיקר צריכים הדברים להיאמר דהנה ישנם הורים הדורשים מבניהם שישתדלו להימנות עם המובחרים שבין תלמידי הישיבה, ונפשם דווה עליהם כשרואים שבניהם לא זכו לכך, וזאת מבלי למדוד את כושר יכולותיהם של בניהם. ובראשונה צריכים הורים אלו לדעת שדרישות כעין אלו לא ישמשו כסיבות לבניהם להתעלות, להיפך, דרישות כעין אלו עוד יכולים להביאם לידי ירידה גדולה, כי לפעמים אין בכוחם של הבנים למלא דרישותיהם של הוריו, ובראותם שבין כך לא יהיו מרוצים להוריהם מאבדים לגמרי רצונם להתעלות, וכתוצאה מזה הם נוחלים ירידה גדולה רח"ל. וגם אלו שכן יצליחו להתאמץ ולזכות בתואר 'מובחר', זוכים בד בבד להבין שתכלית הלימוד הוא להיות 'מובחר', ולא באלו חפץ ה', חפץ ה' באלו ההוגים בתורת ה' לשם שמים, ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון את לבו לשמים. אם חפצים הורים אלו לצאת י"ש, עליהם לרדת לסוף דעתם של בניהם להכיר מה כושר יכולתם ולהתאים דרישותיהם כפי כוחותיהם וכשרונותיהם, וכשהבנים יעשו כפי חובתם, יעודדם על כך, ויתן להם הרגשה שהם מרוצים לפניו, ואז תהיה זו סיבה לעורר בהם רצון להתאמץ יותר ולהצליח יותר כדי להשביע יותר את רצון הוריו.

ואולי היתה זאת כוונת יעקב כשביקש שבנ"י יברכו את בניהם 'ישמך אלקים כאפרים וכמנשה'. דלכאורה קשה הרי זה עתה הקדים יעקב להודיע שאפרים הינו יותר במעלה ממנשה, ומאחר שמברכים את הבן שיזכה להיות כאפרים הרי המוסיף 'וכמנשה' גורע? אלא שמשמעות הברכה כך היא: תזכה לעשות נחת רוח לשמים, ע"י שתעשה מה שבכוחך, יתכן שתקנתך לזכות לבחינת 'אפרים' שהינו במעלה יתירה וזכה שיצא ממנו יהושע בן נון, ויתכן שתקנתך הוא שתזכה רק לבחינת 'מנשה' שממנו יצא גדעון, ואף שלא היה במעלה כיהושע, לא דורשים ממך להגיע לבחינות שהם מעבר לכוחך, ואם תזכה לבחינת 'מנשה' כבר זכית לבוא על תיקונך. ועל כן וישם את אפרים לפני מנשה, כדי להבין את המכוון...

עדותיך אתבונן

לימודים מאת הרב אברהם דניאל אבשטיין שליט"א, בעמ"ס שדה אברהם

האלקים הרעה אתי מעודי עד היום הזה ... (מח-טו) **- ה' רעי לא אחסר**

ה**סבא מקלם** כתב דבר נפלא: "הנה מעולם לא שמעתי מאדם אף בינוני, ומכ"ש מעשירי העם, שיאמר ב"ה שהיה לי מה לאכול בזו השנה. אבל לפעמים אומר אדם כשר: תודה לאל שהיה לי שנה טובה, שהספקתי כבר לחסוך בשבילי די פרנסתי. והנה יעקב אע"ה בן בנו של גביר הארץ אמר: "האלקים הרועה אותי", ומתרגם אונקלוס: "ה' דזן יתי", נשתוממתי ששמעתי מיעקב מה שלא אשמע משום אדם.

ועמדתי כמשתומם, עד שהגעתי לברכת המזון. נשתוממתי על עצמי, איך לא ידעתי מה אני מברך? הלא כל ברכת המזון שתיקן מרע"ה הכל על מתנת חנם של מזונות. ובזו הפרשה (פרשת בשלח) חשבתי, מתפעלים ממן היורד מן השמים, ולמה אינם מתפעלים ממן העולה מהארץ בכל שנה? טפשים אנחנו, טפשים! אילו נדבקה מחשבת הנפש בהמן הזה, היינו מרגישים כמה טעמים כדמיון המן במדבר. סוף דבר: מה נאמר ומה נדבר "חיכו ממתקים וכולו מחמדים". לא מעבר לים, רק - מזה דודי וזה רעי", עכ"ל. מבואר מדבריו, שיעקב אבינו היה לו אמונה פשוטה, והיה מאמין שכל מה שמגיע לו היה ממש מאת השי"ת כמו המן שירד מן השמים.

ויש לצרף כאן דברי **הגר"ח מוולוזין** (**רוח חיים** פ"ב, מ"ד)בביאור מש"כ מה שאמר דוד "ה' רעי לא אחסור", וז"ל: "כי הנה הבטחון האמתי המשילו דוד לצאן אשר כל מחסורם הוא על הרועה, ואין אתה יודע עד מה, כן ישליך האדם יהבו על ה' בבטחו כי הוא יכלכלהו. וזה שאמר דוד "ה' רועי" הוא אלי כרועה לצאן הזן אותם, וא"כ איפוא לא אחסר, ואף מה שנראה לי נגד רצוני באמת הוא אך לטובתי. והמשיל לו מהצאן, אשר לפעמים ירצה לו השה לעלות ממקום שכנו והרועה לא יניח אותה לנוד אנה ואנה, והשה לא יבין למה, אשר באמת כוונת הרועה לטוב, יען כי אך פה מקום מרעה דשן וטוב. וזהו שאמר "בנאות דשא ירביצני" מה שהוא מרביץ אותי על מקומי הוא למען הנאות דשא אשר פה. ולפעמים נהפוך הוא, כי השה רוצה לנוח ולהרגיע והרועה לא יניח אותה לנוח, ומנהל אותה הלאה נגד רצונה וכו'", עכ"ל. הרי מהותו של "רועה", הוא שתמיד דואג על הצאן, ולפעמים עושה דברים שהם כנגד רוצנם של הצאן. ועל זה אמר דוד המלך "ה' רעי", שגם הדברים שהם נראין דברים רעים ג"כ הוי לטובתו.

ונראה שיש לקשר הני ב' ענינים להדדי. שהאופן להיכר שהקב"ה הוא "הרועה"וגם הדברים הרעים הם ג"כ "גם זו לטובה", היינו בהכרה שכל מה שנעשה בהאי עלמא הוא בהנהגת השי"ת, דכמו שכל פרנסתך מידי יום ביומו הוא מאת השי"ת, והוא רועינו, כמו כן גם הדברים שאינם כפי רוצינו ג"כ הוא לטובתינו שהוא רועה אותנו למקום 'מי מנוחות'.

הלכה למעשה

מאת הגאון מו"ר הרב ברוך הירשפלד שליט"א,
ראש כולל עטרת חיים ברוך, קליבלנד הייטס

A SERIES IN HALACHA
LIVING A "TORAH" DAY

Monetary, Interpersonal Laws and Din Torah (59)

Loans. We now begin a new set of monetary *halachos* regarding loans. The term "loan" includes lending money or items with an understanding that the borrower pays back a different item. For example, one who lends a dozen eggs and will get back others, has made a *halva'ah*, a loan. However, if one lets his friend use his lawn-mower, understanding that he will get back the same item, it is deemed *she'ala* and is not included in these *halachos*.

The Mitzvah. There is a positive *mitzvah* obligation to lend a needy person money (1). The **Tur** (2) explains that this is a bigger *mitzvah* than *tzedakah* because it spares a needy person the shame of taking charity. The **Chofetz Chaim** (3) writes that one should lend another person cheerfully and if he does so with a bitter face, he loses the great merit of this *mitzvah*. This *mitzvah* is not just for the needy. Sometimes even a rich person in the middle of a deal, or when certain money is tied up, needs a loan, and that is also included in the obligation to lend when one can. However, if two people need a loan, one poor and one rich, and the lender cannot afford both, the poor man comes first as **Rashi** (4) proves from the *posuk*. This preference outweighs all others. Thus, if two poor or two rich people need a loan, a relative is first, and among relatives, the closer relation goes first. If they're equal relatives, or not relatives at all, then the one who lives in his city is first. However, a poor person vs. a rich one who needs a loan, the poor man has preference even if he is not a relative and not from the same city, and even if the rich man is a local relative (5).

Heter Iska. If a person lends with *Heter Iska* [a method of taking a pinhole of risk and diverting the loan into a business venture which enables him to get back a percentage without transgressing the laws of *Ribbis*] he does not fulfill the *mitzvah* of *halva'ah*. However, it is still a *chessed* and if he cannot afford to do a free loan, this is better than nothing if it is beneficial to the receiver.

בין הריחיים – תבלין מדף היומי – זבחים קח.

"שנים שאחזו בסכין ושחטו" - The *Mishnah* states: The *issur* of העלאת חוץ has a חומרא that the *issur* of שחיטת חוץ does not have. Namely, if 2 people hold onto a knife (שנים שאחזו בסכין) and together they שחט קדשים outside of the ביהמ"ק they are פטור, whereas if 2 people hold on to a אבר קדשים and are מעלה אותו בחוץ, they are חייב. The *Gemara* learns, since it says by שחיטה, "ההוא" this teaches us that 2 people who שחט בחוץ together are פטור. The **ריטב"א** [קידושין מג.] asks: why does our *Gemara* need a special לימוד that שנים ששחטו are פטור? We have a general rule [שבת צג.] "שנים שעשו פטור"? He answers: since our *Gemara* learns from "איש איש" by העלאת חוץ, that 2 people together are חייב, we might think to also learn שחוטי חוץ from there, so we need this special *limud* of ההוא to teach us otherwise. The **רמב"ם** [הל' שבת פ"א,טו] *paskens*: If 2 people combine to do a מלאכה בשבת, if each one could've done it on his own (זה יכול וזה יכול), then they are both פטור. If they both could not have done the מלאכה on their own (זה אינו יכול וזה אינו יכול) like carrying a heavy beam, then they are both חייב. If one is a יכול on his own, but his partner is a אינו יכול, then the יכול is חייב but the אינו יכול is פטור because he is only considered a מסייע to the יכול.[עיין סברת **תפארת ישראל** על המשנה].

תוס' רע"א says: "ואני מסופק" - that which we say ב' ששחטו is פטור is that only in a case of זה יכול וזה יכול, like by הל' שבת? But if it's זה אינו יכול וזה אינו יכול, then the *halacha* would remain like by הלכות שבת and they're חייב? Or, does our *limud* go all the way and even in a case of אינו יכול they are also פטור? רע"א says from the above ריטב"א it seems that if they are both אינו יכול it would be the same as שבת and they are still חייב. Because otherwise, the ריטב"א could've answered that the *limud* is needed here, to teach us that it's not like שבת and אינו יכול is also פטור. From the fact that he does not say this, it seems he holds they are חייב. רע"א [גליון ברמב"ם, שבת פ"א,טז] *klers*, does the *limud* in שבת teach us that by זה יכול וזה יכול they are פטור only from a קרבן, or even from מלקות (there is no עבירה at all)? The **ספר מקור חיים** writes that in הל' שבת when we say ב' שעשאו is פטור, it is only from a קרבן, but they are still עובר בלאו (like רע"א). Our *limud* here teaches, they are both פטור completely. This would answer the ריטב"א, that our *limud* is needed, to teach this is different than כל התורה and they are פטור totally. [סוף הספר הגהות לשו"ע או"ח ס' רסו]

The **חתם סופר** [עה"ת החדש] brings the מדרש רבה: אברהם אבינו was afraid to do מילה on himself, so הקב"ה "שלח ידו ואחז עמו". The ח"ס asks: we know that מילת א"א was on יוה"כ [גמ' ר"ה תוס' ד"ה אלא]. If so, this was a מילה שלא בזמנה sp how could it be דוחה יוה"כ? The חתם סופר explains, this is what the מדרש means: א"א was afraid to do the מילה, because it was יוה"כ, so הקב"ה was also אוחז בסכין so it should be שנים שעשאהו and פטור. (This is not like רע"א and מקור חיים, who hold it's only a פטור מקרבן but still אסור.)

---

(1) שמות כב:כד (2) חושן משפט צז:א (3) אהבת חסד א:ז
(4) שמות שם (5) הכל מוסבר בספר אהבת חסד עיי"ש

הוא היה אומר

R' Chaim Yosef Kofman ***zt"l*** **(Machsheves Halev)** would say:

"*Chayei Sarah* and *Vayechi*, both names of *parshiyos*, describe the deaths of Sarah and Yaakov, even though the words - "ויחי" (שרה) "חיי" - denote life. The first word "ויהיו" in *Chayei Sarah* is the *gematria* 37, noting that the only truly happy years of Sarah's life were the 37 years after she gave birth to Yitzchok and raised him together with *Avraham Avinu*. *Yaakov Avinu* had 34 happy years; the first seventeen years after Yosef's birth when he raised him and taught him *Torah*, and the last seventeen years after he was reunited with Yosef in Goshen. The *gematria* of "ויחי" is exactly 34. Hence, the *Torah* describes the truly happy years of Yaakov were only when he was with his son Yosef for 34 years."

A Wise Man would say: "It is better to seek light than to give into the darkness."

Mazel Tov to Rabbi & Mrs. Avrumi Ebstein on the Upsheren of their son Meir. May he grow in תורה ויר"ש and be a source of nachas to the entire family

Mazel Tov to Rabbi & Mrs. Shuki Kofman on the birth of their daughter Bracha. May they see much nachas from her & from all their children

Printed By: Quality Printing
Graphic Copy & Printing
(845)352-8533

מעשה אבות .... סימן לבנים

ויאמר ליוסף הנה אביך חלה וכו׳ ויתחזק ישראל וישב על המטה ... (מח-ב)

Elazar Nissan was the cherished only son of **R' Moshe Teitelbaum *zt"l***, of Uhjel, the revered author of the **Yismach Moshe**. From the moment he was born, the child was a source of immeasurable joy to his parents, a living promise of *Torah* continuity and blessing. The home of the *Yismach Moshe* was filled with *Torah*, *chassidus*, and holiness, and young Elazar Nissan grew up surrounded by the melodies of learning and the gentle guidance of his devoted father. But when the boy reached the tender age of nine, a sudden and frightening illness overtook him. What began as a mild fever quickly escalated into a raging, unrelenting heat that left him weak, delirious, and slipping in and out of consciousness. The doctors who examined him shook their heads gravely. Their remedies brought no relief, and their expressions betrayed the truth they hesitated to say out loud: they saw little hope for the child's recovery.

In the dimly lit room where the boy lay, the R' Moshe and his wife kept constant vigil. They whispered *Tehillim*, their voices trembling, their hearts heavy with fear. Every shallow breath the child took felt like a fragile thread holding him to this world. R' Moshe, despite his deep faith and towering spiritual stature, felt the crushing helplessness of a father watching his beloved son fade before his eyes. At last, after hours of contemplation and prayer, the *Yismach Moshe* made a decision. He resolved to send emissaries to Lizhensk, to the *kever* of the great *tzaddik*, the *Noam Elimelech*.

He summoned two devout Jews and explained the mission with great precision. His voice was steady, but his eyes revealed the depth of his desperation. "When you arrive at the *beis hachaim*," he instructed, "declare aloud that you vow a *neder* to give a coin to *tzedakah* for the sake of whichever *neshama* will ascend to the *Rebbe, Reb Meilech* to deliver it."

The emissaries listened intently, unsure of their mission. "You must understand," he said, "that in the *Olam Haemes*, the World of Truth, the merit of a *mitzvah* is more precious than anything imaginable. When you make this vow, all the *neshamos* hovering near the *tziyun* will be stirred. Each one will yearn to be the one to carry the merit of that coin upward, to present it before the *Noam Elimelech*. They will rush, each striving to be first, to fulfill this unique *mitzvah*.

"After this spiritual commotion takes place," concluded R' Moshe, "you may then approach the *tziyun* and pour out your hearts in *tefillah* for my son's recovery. And one last thing: pay close attention to the exact time you begin to *daven*. When you return, we will compare it." The *shluchim* nodded solemnly, understanding the gravity of their mission. Without delay, they set out on the long journey to Lizhensk, their hearts filled with urgency and hope.

Back in Uhjel, the hours passed slowly. The *Yismach Moshe* remained at his son's bedside, whispering words of comfort, though the child was barely conscious. The fever raged on, and the room felt heavy with dread. Then, suddenly, sometime later - no one could say exactly how long - the boy stirred. His eyes fluttered open, clearer than they had been in days. With surprising strength, he called out, "*Tatty! Tatty!*" His father rushed to his side, scarcely daring to believe what he was seeing. The boy's face, moments earlier flushed and pained, now seemed calm. "*Tatty*," young Elazar Nissan said with certainty, "from now on I will get better. I won't be sick anymore. I will get up from this bed and be healthy again."

Tears welled in R' Moshe's eyes. "My dearest son," he whispered, "how do you know this?"

The child answered with a simplicity that sent chills through the room. "Because just now, a great *Rebbe* came to me. He stood right here." The boy then described, in perfect detail, the appearance of the *Rebbe, Reb Meilech* - details he could not possibly have known on his own. "He gave me a *beracha* that I would be healthy from now on."

The *Yismach Moshe's* hands trembled as he checked his watch. Hours later, when the *shluchim* returned, they reported the exact moment they had stood at the *tziyun* and offered their heartfelt prayers. The times matched perfectly. The moment the *shluchim* had cried out to Heaven in the merit of the *Noam Elimelech*, was the very moment the *tzaddik* had appeared to the child and blessed him with life. Elazar Nissan recovered swiftly, his strength returning as if the illness had never been. **(Tehillah L'Moshe)**

תורת הצבי על הפטרות

A PENETRATING ANALYSIS OF THE WEEKLY HAFTORAH BY AN UNEQUALED HISTORIAN

ויקרבו ימי דוד למות ויצו את שלמה בנו לאמר ... (מלכים א׳ ב-א)

Dovid HaMelech was on his deathbed, and began to make preparations. His son Shlomo had already assumed the throne and Dovid now commanded him on various matters. Interestingly, the *Medrash (Koheles Rabbah 88:8)* tells us that throughout *Tanach* the words "המלך דוד" are written 52 times. Here, when Dovid is giving his final instructions, the *Navi* does not refer to Dovid as a king. Rather, the *Navi* states, "ויקרבו ימי דוד" and not "ויקרבו ימי המלך דוד". Why is this so?

R' Tzvi Goldberg *zt"l* (Ateres Tzvi) answers that the reason is because "אין שלטון ביום המות" - *"a person is not a ruler on the day of his death."* However, says the **Vilna Gaon *zt"l***, during the terrible oppression of the Egyptians, the *Torah* tells us "וימת מלך מצרים" - insinuating that Pharaoh was still king on the day of his death. Thus, the *Gaon* answers that Pharaoh must have not actually died, but rather he had become inflicted with a terrible illness, and as *Chazal* tells us, he bathed in the blood of Jewish children to alleviate his pain.

While the answer to our question is clear - Dovid was on his deathbed and was obviously no longer in command - a deeper lesson may be learned from this. As a person approaches the end of his life, one must remember that all the riches and titles he held for years mean nothing. In heaven, *Hashem* will only call him by his name - which is a reflection of his inner being and soul. Thus, we must spend our entire lives making sure our names mean something and not just rely on external titles and what others think of us.

מחשבת הלב

CONCEPTS IN AVODAS HALEV FROM THE FAMILY OF R' CHAIM YOSEF KOFMAN ZT"L

המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי ... וידגו לרב בקרב הארץ (מח-טז)

Yaakov Avinu bentches his son Yosef with the famous *beracha* of "המלאך הגואל אותי מכל רע", which concludes with, *"may they multiply like fish."* What's the significance of that metaphor? **Rashi** explains that fish are above עין הרע, and are therefore not affected by it. The *beracha* is that *Klal Yisroel* should be fruitful and multiply without the fear of עין הרע.

My cousin, **R' Yankel Goldberg**, reminded me of a beautiful *machshava* from the *Zaida* explaining the comparison of a *Yid* to fish. In order to enable us to eat from a kosher animal, many requirements must be met. First, it necessitates שחיטה. Second, the שחיטה itself can render the animal a טריפה. Then, upon inspection, there are eighteen other issues that can make it into a טריפה. Even if all that checks out, we are still not allowed to consume the meat until its blood is removed. And then if some milk falls in it, it can become אסור due to the prohibition of בשר בחלב. Clearly a complex process.

Conversely, fish preparation is a relatively simple procedure. As long as it has its two required *simanim*, it's מותר to eat. Just bang it on its head and once its dead, viola! you've got yourself a meal. No שחיטה, no נבילה, no טריפה; and it's *pareve*!

The **Zaida (Baal Machsheves Halev)** explains that our precious Jewish *kinderlach* are like that too. We instill in them *Yiddishe simanim* and they will forever remain kosher, no matter what. It might not seem that way at times, but their *"pintele yid"* in the deepest crevices of their *neshamos* remain holy. Forever!

Perhaps we can add that the same holds true in our relationship with הקב"ה. Each and every one of us are בנים למקום, chosen sons and daughters of the Almighty, regardless of our current spiritual *matzav*. *Hashem* loves us and cherishes that relationship. That, in and of itself, is ample reason to do our best to make Him proud!

משל למה הדבר דומה

ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטבה ... (נ-כ)

משל: One year the great halachic authority, **R' Chaim Ozer Grodzensky *zt"l***, fell ill. Doctors felt that in order to properly recuperate, it was imperative that he go to the springs in Carlsbad. To his dismay, he was forced to remain through the *Yamim Noraim*, far from his vibrant community in Vilna. Distressed by the isolation, he struggled to understand why he was stuck in a place nearly devoid of Jewish life.

On *Shabbos Shuvah*, the *Shabbos* between *Rosh Hashana* and *Yom Kippur*, R' Chaim Ozer met a traveler from America. During the course of the conversation the man mentioned that his brother had recently passed away, leaving a widow and three children, and he intended to marry her to provide for them. R' Chaim Ozer was shocked; marrying a brother's widow who already has children is a severe *Torah* prohibition. He desperately tried to warn the man, but the traveler remained unconvinced. Finally, R' Chaim Ozer asked, "Is there any rabbi you are willing to listen to?"

The man laughed and replied, "Only the great *Rav* of Vilna, Rabbi Grodzensky. If he tells me it it forbidden, I would listen." R' Chaim Ozer immediately revealed his identity.

The man stood there in shock. Eventually he accepted the ruling and promised the *Rav* that he would abide by whatever the *halacha* states. At that moment R' Chaim Ozer realized why Divine Providence had kept him in Carlsbad: to save a fellow Jew from a spiritual catastrophe!

נמשל: *Yosef Hatzaddik* had a message for his brothers: *Hashem* places us exactly where we need to be. Nothing that happens to a person is without divine providence. So even if one feels stifled by the current events of his life, Yosef's message can guide one through.

הנחמדים מזהב

GOLDEN NUGGETS ON THE PARSHA WITH A FOCUS ON LESSONS HOW TO SERVE HASHEM AND BE A BETTER JEW BY R' YEHOSHUA GOLD

ועתה, שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה ... (מח-ה)

Feeling his end is near, Yaakov has a heartfelt conversation with Yosef. He begins by stating that Yosef's sons Menashe and Ephraim, born prior to *Bnei Yisroel's* descent to *Mitzrayim*, are "mine" - equal to Reuven and Shimon. All the children born after, are associated with Yosef directly. Shouldn't the children raised not in Yaakov's presence be more connected to Yosef?

R' Moshe Feinstein *zt"l* learns from here an insightful window into *chinuch* and how far it must reach. When a child is in your home or sitting in the *Bais Medrash*, they are easier to control. Each move and decision can be advised by the parents and *Rabbeim* when in their presence. The goal, however, is for these lessons to be long-lasting, and affect the child after they are no longer in the company of those guiding them. The lessons should direct self-decisions. Therefore, Yosef raising children just as Yaakov would have done while alone in *Mitzrayim*, proved to Yaakov that his *chinuch* had been successful, and these children were his product. But raising children in his presence was less of a *kuntz*.

How was Yosef successful in doing this? A man once came home earlier than usual, and overheard his wife putting the children to sleep. Singing *Hamalach* she said "המלאך הגואל אותי מכל", paused then continued, "רע יברך את הנערים". The husband was disturbed why "רע" - "bad" would bless his children, but his wife was adamant that this was how her parents had said it.

Together, the couple went to the **Skulener Rebbe *zt"l*** to seek guidance. The *Rebbe* told them that on Friday night when the "good" *Malach* blesses the home, we accept the *"Amen"* and confirmation of the "bad" *Malach*. Hence, there is a place for a *beracha* from a מלאך רע, and the wife could continue her rendition. *Seforim* explain that Menashe's name represents סור מרע, Yosef's struggle in a foreign land, while Ephraim is עשה טוב, as they began to flourish there. Yaakov pulled Ephraim closer, because generally positivity breads success. But under the circumstances, Menashe served as Yosef's direct assistant. There are instances where "רע יברך". Knowing this balance, is the best effort in raising children to be *Avdei Hashem*.